

ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА ЧУКАРИЦА - БЕОГРАД

ПРЕДШКОЛСКИ ПРОГРАМ

ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ ЧУКАРИЦА

Б е о г р а д, септембар 2018. године

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Предшколски програм креиран је у складу је са Законом о основама система образовања и васпитања, Законом о предшколском васпитању и образовању, Правилником о општим основама предшколског програма, Развојним планом Установе и анализи и процени ефеката програмских активности реализованих у протеклом периоду, специфичностима локалне заједнице, потреба и очекивања породица, могућностима дечијег вртића. Пратећи Правилник о општим основама предшколског програма овај документ даје полазишта за даље конкретизовање и флексибилно прилагођавање контексту групе и вртића и пружа могућности васпитачима за квалитетно планирање, реализацију и евалуацију васпитно-образовног рада.

ОПШТИ ПОДАЦИ О УСТАНОВИ И ЊЕНОМ ОКРУЖЕЊУ

На подручју општине Чукарица од 1944. године налази се јединствена Установа која се бави предшколским васпитањем и образовањем деце, узраста од 6 месеци до 7 година. Кроз сарадњу са локалном заједницом и родитељима доприносимо повећању обухвата деце, видљивости рада установе и промоцији значаја раног развоја. Континуирано проширујемо понуду квалитетних програма, креирамо додатну подршку деци и породици и пружамо прилику деци да учествују у животу заједнице и користе могућности које она нуди као подстицај за учење и рани развој у циљу добробити читавог друштва.

Установу карактерише велика дислоцираност објеката. Градски и приградски локалитети на којима се налазе вртићи, својим природним, социјалним и демографским карактеристикама посредно утичу на остваривање Предшколског програма. У свом саставу Установа има мале објекте, од једне до 5 група (9 објеката), и велике објекте од 27 васпитних група. Постоје узрасно структуриране и мешовите групе.

ПОЛАЗИШТА ПРЕДШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

1. Грађење квалитетног односа са децом, породицом и локалном заједницом
 - Игра као основни метод
 - Препознавање потреба детета и уважавање дечје иницијативе
2. Развијање инклузивних вредности и толеранције као начина поштовања, прихватања и уважавања различитости
3. Креирање стимулативног и безбедног окружења за дечји раст и развој
4. Интернационализација и модернизација рада Установа

Грађење квалитетног односа са децом, породицом и локалном заједницом

Акционим планом су предвиђени различити видови сарадње са родитељима, а поред тога настоји се да се остваре и друге прилике за заједничко живљење и дружење и грађење сарадничких односа., међусобно упознавање и размену кроз непосредно учешће у васпитно образовном раду, као и кроз дружења и активности усмерене ка богаћењу и осмишљавању средине. Практикује се стална размена информација о развоју, понашању и активностима у предшколској установи и породици, путем индивидуалних разговора, организованих родитељских састанака и паноа, упознавање и информисање родитеља о програму васпитног рада, организацији рада Установе и процесу адаптације деце.

Посебна пажња поклања се стварању поверења и добре сарадње са породицом. Планирамо родитељске састанке пре поласка новопримљене деце, писане информаторе о процесу адаптације, организацији живота и рада у вртићу, упитнике о навикама и особинама детета. Индивидуални разговори и подршка од стране васпитног особља и стручне службе су деци и породици на располагању свакодневно. Циљ нам је да поспешимо сарадњу и размену информација о развоју и напредовању и социјалном функционисању детета унутар наших вртића, а и са другим системима (школа, центар за социјални рад), током свих транзиционих периода.

Препознавање, уважавање и подстицање дечјих и родитељских иницијатива је важан аспект сарадње у предшколској установи.

Отвореност Установе огледа се у сарадњи са различитим институцијама и организацијама, од значаја за раст, развој, васпитање и образовање деце. Предшколска Установа Чукарица наставља да развија сарадњу, партнерство и умрежавање са свим актерима који доприносе подршци раног развоја деце. Отвореност наше Установе огледа се и кроз присуство волонтера и студената (васпитача, педагога, психолога) који могу реализовати стручну праксу, стицати радно искуство и реализовати истраживачке пројекте у вртићима.

Игра

У нашој предшколској установи приоритет дајемо игри као основном методу рада. Кроз игру васпитач треба да ствара услове да се дете изрази, гради самосталност, учи, развија машту, креира и гради односе, усваја правила понашања, јача фрустрациону толеранцију, показује интересовања и др. Васпитач кроз свој ради треба да препознаје иницијативу деце и прилике у којима деца граде спонтану игру. Он креира стимулативну средину у сарадњи са децом, и може да се прикључи дечијој игри као партнер, играч. Игра има развојни потенцијал. Изазов је за васпитача да заштити и култивише дечју игру. Сврха игре није само учење. Приоритет у раду је да градимо равнотежу између приступа дечијој игри као развојном потенцијалу и заштите самосталне дечије игре.

На вртићком узрасту игра се усложњава: од активности које су везане за непосредан контекст детета ка апстрактнијим садржајима, сложенијим конструкцијама. Временом све већи значај имају игре улога и стваралачке игре. Вршњаци добијају све већу улогу у развоју игре. То отвара још једно важно поље рада, а то је грађење кохезије групе и подстицање развоја социјалних вештина (сарадња, решавање конфликта, усвајање правила понашање и др.), паралелно са растућом потребом деце за самосталношћу.

Дечја иницијатива

Иницијативе које дете спонтано покреће и одговор средине на њих утичу на обликовање слике о себи и о свету око себе. Дете на основу претходног искуства гради идеје о свету и себи у њему, што је основ за даље истраживање и грађење нових разумевања. Дете тестира и проширује своје моћи и границе што је основ поверења у себе. Оно учи да препозна и овладава властитим потребама и емоцијама. Дете овладава својим телом и постепено помера фокус истраживања на друге особе и средину. Током овог периода дете усавршава овладавање функцијама тела и бригу о себи. Потребна је подршка одраслог у овим процесима.. Потребно је да дете тестира реалност кроз реалан контакт са физичком средином (да испусти, испроба, уради и види продукт своје активности). Радозналост детета, која се испољава у дечјим питањима, игри, истраживању средине и интеракцијама у групи извор су учења. Интересовања деце могу се пратити кроз сва дечја испољавања (емоције, питања, иницијативе...). Приоритет је препознати и подржати иницијативу деце.

Развијање инклузивних вредности и толеранције као начина поштовања, прихватања и уважавања различитости

Унапређивање инклузивног образовања има приоритет у раду Установе. Установа је формирала Тим за инклузију као вид систематске подршке унапређивању и развијању инклузивне културе установе и неговању инклузивне праксе. Путем едукације васпитача, медицинских сестара васпитача, стручних сарадника и сарадника, коришћењем релевантне стручне литературе и применом дигиталних технологија континуирано радимо на повећању отворености и осетљивости за инклузивност и унапређивање компетенција за планирање и реализацију васпитно-образовног рада и различитих облика додатне подршке у овој области.

Облици додатне подршке деци и породици које установа организује у сарадњи са партнерима на нивоу локалне заједнице су: Хипотерапија - мултидисциплинарни приступ у раду са децом са развојним тешкоћама, у сарадњи са удружењем Потковица које финансира ГО Чукарица; Реализација пројекта „Рана стимулација“ у сарадњи са ОШ „Милоје Павловић“; у сарадњи са ГО Чукарица реализује се пројекат „Корективна гимнастика“; Градски секретаријат за социјалну заштиту, Градски секретаријат за образовање и дечију заштиту, Градски центар за социјални рад у сарадњи са Хуманитарном организацијом „Дечије срце“ реализује услугу „лични пратилац детета“.

Приоритети у раду Тима за инклузију

1. Неговање инклузивне праксе путем сензибилизације и едукације запослених и родитеља и локалне заједнице
2. Унапређивање педагошке документације везане за праћење развоја детета
3. Подршка васпитачу у планирању и реализацији васпитно-образовног рада са децом којој је неопходна додатна подршка у развоју.
4. Подршка родитељима деце са сметњама у развоју

Васпитно образовни рад у развојној групи

Рад са децом у развојној групи реализују васпитачи-дефектолози по општим основама предшколског програма са додатним мерама индивидуализације уз израду ИОП-а. У оквиру развојне групе обухваћена су деца која су по решењу и мишљењу ИРК укључена у ове групе. Основе програма васпитно образовног рада са децом у развојној групи покривају све области индивидуалног развоја детета са циљем да задовоље основне потребе учења и прилагођавања. Програм се реализује у васпитним групама са малим бројем деце (од 4 до 6) које омогућавају индивидуални рад са сваким дететом. Конкретни програме васпитно-образовног рада за поједино дете или мању групу деце планирају се и изводе одабирајући садржаје, захтеве и материјале и распоређујући их у складу са потребама и могућностима сваког детета или мање групе. Важан сегмент рада је планирање заједничких активности за децу у вртићу који се се планира у сарадњи са васпитачима осталих група у вртићу, тако да сва деца учествују, уз праћење и подршку дефектолога као и сарадњу са васпитачима и стручним сарадницима. Општи циљ у раду је развијање и неговање способности и вештина из свих области развоја како бих се омогућила што праведнија и потпунија социјална укљученост деце у њиховој ужој и широј друштвеној средини.

Креирање стимулативног и безбедног окружења за дечји раст и развој

Заштита деце од насиља, злостављања и занемаривања

У установи функционише Тим за заштиту деце од насиља, злостављања и занемаривања. Задаци овог Тима су:

1. Допринети стварању услова у којима ће се деца несметано развијати и осећати сигурно и заштићено.
2. Обезбедити примену Посебног протокола и креирати атмосферу у којој се:
 - учи, развија и негује култура понашања и уважавање личности;
 - поштују права детета;
 - не толерише и не ћути о насиљу;
 - развија одговорност свих за заштиту деце од насиља.

Основни циљ је да се промовишу култура понашања и уважавање личности и развије свест о одговорности свих у заштити права деце и одраслих у предшколској установи. У случају појаве или сумње на насиље, злостављање и занемаривање, Установа поступа у складу са Законом о основама система образовања и васпитања и Правилником о протоколу поступања у Установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање, Статутом и другим општим актима Установи.

Годишњи план предвиђа основне активности и даје смернице медицинским сестрама, васпитачима, стручним сарадницима и сарадницима, за осмишљавање и развијање конкретних програмских садржаја на нивоу сваког вртића. На основу континуираног посматрања и праћења потреба и интересовања деце и породице конкретизују се активности васпитно - образовног рада и неге, креирају садржаји и облици рада и реализује сарадња са породицом и локалном заједницом.

Интернационализација и модернизација рада Установе

Стручно усавршавање и професионални развој

Перманентно стручно усавршавање свих кадрова је важан сегмент у раду Установе. Реализује се велики број програма стручног усавршавања за медицинске сестре васпитаче, васпитаче и стручне сараднике кроз које су едуковани за примену различитих акредитованих програма и надовезују се на садржаје и ефекте претходних едукација, а у складу са уоченим потребама реалне праксе. Велика пажња се поклања и програму стручног усавршавања које се организује унутар Установе. У циљу размене искустава између васпитача и медицинских сестара васпитача и бољег међусобног упознавања и стручног усавршавања, у оквиру установе, организују се тематски активности.

У циљу упознавања свих запослених са примерима добре праксе и дидактичким средствима насталим као ауторски радови васпитача, медицинских сестра васпитача, стручних сарадника и сарадника и сестара на ПЗЗ у ПУ Чукарица, организује се и стручна размена „Дан за размену идеја“ са дугорочним ефектима на праксу. Васпитачи, медицинске сестре васпитачи, стручни сарадници, сарадници и директор присуствују и активно учествују на стручним скуповима и скуповима на националном и међународном нивоу и имају веома запажене презентације примера добре праксе. Континуирани професионални развој запослени остварују учешћем у реализацији различитих пројеката на националном и међународном нивоу. Запослени су аутори и коаутори публикација, приручника и ауторских текстова.

Тим за међународну сарадњу

У циљу интернационализације и модернизације рада Установе, почетком 2017. године формиран је Тим за међународну сарадњу. Чланови тима, креирали су пројекат мобилности у оквиру програма Ерасмус+ „Играмо се, учимо и растемо заједно“ („Play, learn and grow together“). Циљеви пројекта су унапређивање знања, разумевања и вештина у односу на игру и учење као део сврсисходне праксе, промовисање и развијање праксе усмерене на дете и заснована на игри; стицање интернационалне перспективе о игри у различитим културама; промовисање наше културе као дела Европског образовног и културног миљеа и развијање језичких и ИКТ вештина учесника пројекта. Партнер у реализацији пројекта је Универзитет из Гетеборга, Шведска.

У сарадњи са организацијом AIESEC реализован је пројекат „Међународно обданиште“ у циљу упознавања деце са различитим културама и развијању толеранције. Такође, Предшколска установа Чукарица је априла 2018. награђена Етвининг установа.

ВРСТЕ И ТРАЈАЊЕ ПРОГРАМА ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА, ДРУГИХ ОБЛИКА РАДА И УСЛУГА

У оквиру делатности Установе остварују се редовни програми васпитно-образовног рада у целодневном и полудневном трајању. У циљу унапређивања квалитета васпитно-образовног рада, ширења разноврсности понуде програма, облика рада и услуга и повећања обухвата деце, предшколска установа остварује и различите облике и програме у функцији остваривања неге, васпитања и образовања деце, одмора и рекреације, пружања подршке породици, неговања језика и културе националне мањине, посредовања појединих подручја културе, науке и уметности, а према утврђеним потребама и интересовањима деце и породица и специфичностима локалне заједнице.

Зимовање, летовање, излети и рекреативне активности деце се организују и реализују према правилнику о организацији зимовања, летовања, једнодневних излета и рекреативних активности и анализи претходног искуства.

Сваке године планира се учешће Установе у оквиру јавних манифестација као што су: „Дечији маратон“ који организује Скупштина града; „Дан изазова“ у Београду; „Сусрети предшколаца“ (учешће деце из наших вртића са одабраним тачкама); „ЛУТКЕФ“ – луткарско- едукативни фестивал у Београду, Фестивал музичког стваралаштва у Смедереву, Фестивал традиционалног и модерног плеса у Пожаревцу, Фестивал „Позоришне дашчице“ у Београду „ДЕДАР“ - драмско-едукативни фестивал у Смедереву, учешће на различитим ликовним конкурсима и изложбама.

Диверсификовани програми

Предшколска установа Чукарица остварује значајне ефекте у повећавању обухвата деце, унапређивању квалитета васпитно образовног рада и свеукупном развоју целе Установе, кроз реализацију пројекта у партнерству са наведеним институцијама и организацијама.

1. Пројекат „Вртићи без граница 2 – квалитетно инклузивно предшколско васпитање и образовање у Србији“ - УНИЦЕФ и Министарство просвете, науке и технолошког развоја у сарадњи са Центром за интерактивну педагогију (ЦИП), Институтом за педагогију и андрагогију Филозофског факултета Универзитета у Београду, локалним самоуправама и предшколским установама, уз подршку Швајцарске агенције за развој и сарадњу (СДЦ), (март 2014–април 2016)

У оквиру овог пројекта, а складу са уоченим потребама породица и деце, посебно из друштвено осетљивих група и породица у ризику за смањен квалитет бриге, су развијане различите форме посебних и специјализованих програма (диверсификованих) којима се услуга предшколске установе прилагођава потребама деце и породице, уз обезбеђивање високог нивоа квалитета програма и инклузивног приступа. Компонента овог пројекта која је пилотирана у Установи је „Посетите нас“ специјализовани програм кућних посета намењен обухвату деце из ризичних група. „Посетите нас“ је програм васпитно-образовног рада у породици, намењен породицама са децом од јасленог до предшколског узраста која нису укључена у редовне програме вртића. Представља облик интензивног рада са дететом и породицом усмереног на јачање породичних капацитета за квалитетније старање о детету и креирање опција за одрживе промене у овом смеру.

2. Пројекат „Вртићи без граница 3“ - подршка унапређивању система друштвене бриге о деци и предшколског васпитања и образовања на локалном нивоу реализује се уз подршку УНИЦЕФ-а, Министарство просвете, науке и технолошког развоја у сарадњи са Центром за интерактивну педагогију (ЦИП), локалним самоуправама и предшколским установама. Циљ овог пројекта је да се у урбаним срединама, у којима је интересовање породица за укључивање деце у предшколско васпитање и образовање велико, а капацитети предшколских установа ограничени, истраже реални модалитети већег обухвата деце квалитетним краћим програмима.

ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ ОСТВАРИВАЊА ПРЕДШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Вредновање квалитета рада установа врши се кроз самовредновање и спољашње вредновање квалитета рада установе. Спољашње вредновање врши Министарство преко просветних саветника и Завод преко запослених који су савладали програм обуке за спољашње вредновање (спољашњи евалуатор). Спољашње вредновање врши се тимски. Министарство именује Тим за спољашње вредновање и одређује руководиоца Тима. Екстерно вредновање је реализовано у Установи у периоду од 23. 1 - 26. 1. 2018. године, на основу којег је израђен план за унапређивање рада Установе.

Самовредновање је делотворан механизам за обезбеђење квалитета рада у предшколској установи. Поступком самовредновања се кроз вредновање сопствене праксе и сопственог рада, одређују развојни приоритети и циљеви.

Самовредновање се спроводи кроз седам кључних области (Предшколски програм, годишњи план и развојни план, Васпитно-образовни рад, Дечји развој и напредовање, Подршка деци и породици, Етос, Организација рада и руковођење Ресурси) на нивоу читаве Установе. Избором кључне области, креира се акциони план уз помоћ кога се акценат ставља на стандарде и индикаторе области, као и спровођења мера за унапређење квалитета рада у тој области.

Акциони план садржи активности, носиоце и време реализације. У оквиру активности спроводи се континуирано информисање интересних група о процесу самовредновања у Предшколској установи, „Чукарица“, формирање обједињене базе података за самовредновање на основу израђеног инструмента, праћење остваривања предложених мера за унапређење квалитета рада на нивоу свих радних јединица, писање извештаја о процесу праћења квалитета рада, евалуација спроведених мера за унапређење квалитета рада на основу извештаја, континуирана сарадња Тима за самовредновање на нивоу Установе и тимова за самовредновање на нивоу радних јединица, учешће у едукацији на тему самовредновања, евалуација акционог плана тима за самовредновање, израда акционог плана Тима за самовредновање за наредну годину – избор области самовредновања.

Методологија самовредновања спроводи се на основу „Правилника о вредновању квалитета рада установа” и „Стандарда квалитета рада предшколских установа” издатим од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја, а у циљу унапређења квалитета рада и за потребе развојног планирања.

Самовредновање организује и координира Тим за самовредновање. Тим за самовредновање који има девет чланова: представнике стручних органа, Савета родитеља, представници локалне заједнице и органа управљања. Састав чланова тима и план рада тима за самовредновање уграђен је у Годишњи план рада. Тим обезбеђује услове за спровођење самовредновања.

Циљ рада Тима за самовредновање је преиспитивање сопствене праксе, рефлексije искустава и откривање фактора који поспешују унапређивање професионалног рада свих запослених на нивоу Установе. На овај начин, васпитач из улоге рефлексивног практичара сагледава своју праксу, детаљније упознаје како да на различите начине, својствене њиховим вртићима може да разматра индикаторе и на основу тога промишља о акцијама које ће унапредити рад вртића и сопствену праксу.

У Установи је развијен систем за награђивање, заснован на резултатима праћења и вредновања и препознатим квалитетима у раду, а у циљу мотивисања запослених.

Наши запослени су добитници многобројних награда међу којима су Награда града Београда за област образовања за 2015. годину, Националне и европске ознаке квалитета за реализацију e-twinning пројеката, Скупштина Општине Чукарица је за изузетне резултате у раду доделила нашој установи највишу општинску награду „Матија Бан“, а Министарство просвете, науке и технолошког развоја је, у јануару 2017. године, додељује Светосавску награду Предшколској Установи Чукарица као признање за допринос квалитетном образовању и васпитању, унапређивању образовно васпитне праксе и развоју научних достигнућа у области образовања и васпитања у Републици Србији у 2016. години. Наша Установа је, по мишљењу комисије за екстерну евалуацију, остварила све стандарде квалитета и добила општу оцену квалитета рада 4 (четири), у марту 2018.године.

ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА ЧУКАРИЦА
УПРАВНИ ОДБОР

Марина Петровић, председник